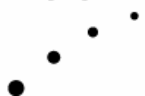

Arbeidsinspectie

Vakantiewerk (en bijbaantjes) 2005 van 1 juli 2005 t/m 28 februari 2006
A715

Arbeidsinspectie, Den Haag
Juni 2006

Vakantiewerk en bijbaantjes 2005

Arbeidsinspectie, Den Haag
Inspectieonderwerpen

AI bedrijfstakdirectie
Landelijk Projectleider

Landelijk Projectsecretaris

Looptijd Project
Projectnummer
Correspondentieadres

Arbeidstijdenwet en Nadere Regeling Kinderarbeid
CO₂ en N₂ opslag
Toezicht, voorlichting en onderricht
Fysieke belasting
Commerciële Dienstverlening
Drs. R.H.M. Peltzer,
rpeltzer@minszw.nl, 030-2305740
J.M.M. Geurts
jgeurts@minszw.nl, 026-3557166
1 juli 2005 t/m 28 februari 2006
A715
Arbeidsinspectie Utrecht
T.n.v. J.M.M. Geurts, LPS
Postbus 820
3500 AV Utrecht

INHOUDSOPGAVE

	Pag. Nr.
VOORWOORD	4
SAMENVATTING	5
1. AANLEIDING EN DOEL	6
1.1. AANLEIDING	6
1.2. DOELSTELLINGEN PROJECT	6
2. OPZET VAN HET PROJECT	7
2.1. WERKTERREIN/BIK-CODES	7
2.2. SELECTIE EN BENADERING BEDRIJVEN, LOOPTIJD, INSPECTIEONDERWERPEN	8
3. INSPECTIERESULTATEN	9
3.1. REPRESENTATIVITEIT RESULTATEN	
3.2. OVERZICHT RESULTATEN	9
3.2.1. <i>Totaal aantal geconstateerde overtredingen</i>	9
3.2.2. <i>Ingezette instrumenten</i>	10
3.2.3. <i>Verschillen tussen de branches</i>	101
3.2.4. <i>Resultaten eerdere projecten vakantiewerk</i>	11
4. CONCLUSIES	12

VOORWOORD

"Mam, ik heb een baantje!" Deze kreet zal in menig gezin elk jaar weer opnieuw klinken. Jongeren willen graag gaan bijverdiene. In allerlei baantjes doen ze werkervaring op. Voor de bedrijven is dat een prima zaak. Maar ze moeten wel aandacht hebben voor veilig en gezond werken. Door hun leeftijd en ontbrekende of geringe werkervaring schatten zij de risico's bij het verrichten van hun werk slechter in dan volwassenen.

Veilig en gezond werken dient daarom voor kinderen en jeugdigen een andere invulling te krijgen dan voor volwassenen. Bedrijven en ouders/verzorgers dienen zich daar terdege bewust van te zijn. Die andere invulling met betrekking tot de arbeidsomstandigheden én de duur en aard van de werkzaamheden heeft nog niet altijd de volle aandacht van werkgevers. Om die aandacht te krijgen wordt daarom door de Arbeidsinspectie elk jaar geïnspecteerd op het veilig en gezond werken door jongeren in de vakantietijd.

Maar jongeren hebben ook buiten de vakantie steeds meer een bijbaantje. Daarom is in 2005 binnen de horeca, recreatie, detailhandel en veilingen een landelijk inspectieproject uitgevoerd, waarbij naast het vakantiewerk óók gecontroleerd is op bijbaantjes. Het project heeft zich primair gericht op bedrijven waar verwacht mocht worden dat daar tijdens vakanties kinderen en jeugdigen werkzaamheden verrichten. Daarnaast is ook gekeken naar bedrijfstakken waarvan bekend is dat daar, buiten de vakantieperioden, veel kinderen en jeugdigen een bijbaantje hebben.

De resultaten laten zien dat de Arbeidstijdenwet en de Nadere Regeling Kinderarbeid nog steeds beter kunnen worden nageleefd. In de detailhandel blijkt zelfs weer een toename van het aantal geconstateerde overtredingen ten opzichte van de inspectieresultaten van 2003. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat buiten de vakantieperiode bij de bijbaantjes slechter wordt gescoord.

De horeca en de recreatiebranche laten weliswaar een dalende tendens zien met betrekking tot overtredingen, maar bij ruim eenderde van de bezochte bedrijven is toch tenminste één overtreding geconstateerd.

In alle sectoren is meer voorlichting naar werkgevers, maar ook naar jongeren en hun ouders of verzorgers gewenst. De Arbeidsinspectie zal daarom door middel van inspecties in deze én andere sectoren de vinger aan de pols blijven houden.

Den Haag, juni 2006,

De Algemeen Directeur van de Arbeidsinspectie,

Dr. J.J.M. Uijlenbroek

SAMENVATTING

Aanleiding/doel

Kinderen en jeugdigen willen graag aan het werk, in de vakantie, maar het liefst het hele jaar door om een extra zakcentje te verdienen.

Gezien hun leeftijd en onervarenheid kunnen zij risico's en gevaren die samenhangen met werkzaamheden slechter inschatten. Dat heeft echter niet altijd de volle aandacht van werkgevers. Ook zijn veel ouders zich te weinig bewust van de risico's die hun kinderen kunnen lopen bij vakantiewerk en bijbaantjes.

Dit jaar is door de Arbeidsinspectie in de periode juli 2005 tot en met februari 2006 tijdens de schoolvakanties vooral gecontroleerd in de Horeca, Recreatie en op Veilingen. Dat geldt in mindere mate voor de Detailhandel, waar bij de inspecties juist de nadruk lag buiten de schoolvakanties. De ervaring leert dat vooral binnen deze branche veel jongeren met een bijbaantje actief zijn.

Het inspectieproject richtte zich op de naleving van de Arbeidstijdenwet (ATW) en de Nadere Regeling Kinderarbeid (NRK). Daarnaast is aandacht besteed aan enkele zaken op het gebied van de arbeidsomstandigheden, zoals de voorlichting/onderricht en het toezicht op deze vaak tijdelijke krachten, en de fysieke belasting van de jongeren bij het uitvoeren van hun werkzaamheden.

Omdat dit project tevens in de horeca werd uitgevoerd is aanvullend het onderwerp opslag van CO₂ en N₂ in horecagelegenheden toegevoegd, omdat bij voorgaande horecaprojecten bleek dat op dit item relatief veel overtredingen werden geconstateerd.

Resultaten

Van de in totaal 1355 bezochte bedrijven (764 detailhandel, 327 horeca, 182 recreatiebedrijven, 82 veilingen) is bij 44% een overtreding geconstateerd. In totaal betrof het 1046 overtredingen. Hiervan hadden 826 overtredingen, dat wil zeggen 79%, betrekking op het gebied van de ATW en NRK.

Meest geconstateerde overtredingen hierbij waren dat er niet toegestane werkzaamheden werden verricht (bijv werken nabij machines, serveren in horecalokalen waar alcohol werd geschonken), er geen deugdelijke registratie van werk- en rusttijden was (geen registratie of er was geen rekening gehouden met schooltijden), er op zondag door jeugdigen werd gewerkt terwijl er de zaterdag vooraf ook was gewerkt, en jeugdigen niet de benodigde dagelijkse rust kregen.

Op het gebied van de Arbeidsomstandighedenwet werden nog 220 overtredingen geconstateerd. Daarbij betrof het 63 overtredingen bij de opslag van CO₂ en N₂ omdat een goede ventilatie of de detectieapparatuur ontbrak. Daarnaast ging het om o.a. het ontbreken van nadere voorschriften in de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) m.b.t. jeugdigen (28 keer) en het ontbreken van de RI&E in zijn geheel (25 keer).

Deze resultaten hebben o.a. geleid tot het direct aanzeggen van 46 boetes bij bedrijven maar ook 44 keer bij ouders/verzorgers. Deze laatste groep kreeg een boete als bijv. hun kinderen nog op een tijdstip aan het werk waren terwijl dat niet meer mocht, (1x zelfs 's nachts) of als ze bijv. in de buurt van machines aan het werk waren zonder toezicht.

Conclusies/aanbevelingen

De resultaten laten zien dat het met de naleving van de Arbeidstijdenwet en de Nadere Regeling Kinderarbeid nog steeds veel beter moet. Met name in de detailhandel blijkt weer een toename in het aantal geconstateerde overtredingen ten opzichte van de inspectieresultaten van 2003. Daarnaast blijkt dat bij ruim eenderde van alle bedrijven in de horeca en recreatie één of meer overtredingen zijn gevonden. In alle sectoren is méér voorlichting over de specifieke regels voor het werken door jongeren en de gevaren die zij lopen aan werkgevers, maar ook aan de jongeren zelf en hun ouders of verzorgers gewenst. De Arbeidsinspectie zal door middel van inspecties in deze sectoren de vinger aan de pols houden.

1. AANLEIDING EN DOEL

1.1. Aanleiding

Kinderen en jeugdigen willen steeds meer aan het werk. In de vakantie maar het liefst het hele jaar door om een extra zakcentje te verdienen. Veilig en gezond werken behoeft voor kinderen en jeugdigen echter een andere invulling dan voor volwassenen. Dat hangt samen met de leeftijd en hun onervarenheid en het daardoor slechter kunnen inschatten van risico's en gevaren die samenhangen met werkzaamheden. Die andere invulling met betrekking tot de arbeidsomstandigheden én de duur en aard van de werkzaamheden wordt vaak nog onvoldoende ingezien door werkgevers. En ook ouders zijn zich vaak te weinig bewust van de risico's.

Om werkgevers daarop te wijzen wordt daarom aan jongeren die in de vakantietijd of na schooltijd werken elk jaar opnieuw aandacht besteed door de Arbeidsinspectie.

Dit wordt ook gestaafd door de resultaten uit eerder uitgevoerde inspectieprojecten en signalen uit de jongeren-vakbeweging. Hieruit kwam naar voren dat er bij het z.g. vakantiewerk en naschoolse werk door jeugdigen en kinderen nog steeds controle noodzakelijk is op de naleving van de Arbeidstijdenwet (ATW) en de Nadere Regeling Kinderarbeid (NRK)¹.

In 2005 is in de vakantieperiode vooral gecontroleerd in de Horeca, Recreatie en op Veilingen. Daarnaast is de Detailhandel uitgebreid aan bod gekomen, ook buiten de vakantieperiode. De ervaring leert dat hier veel vakantiewerkers en jongeren met een bijbaantje actief zijn.

1.2. Doelstellingen

Het project dient een beeld te geven van hoe het nu is gesteld met de naleving van de Arbeidstijdenwet en de Nadere regeling Kinderarbeid. Verder is aandacht besteed aan enkele gerelateerde onderwerpen nl.: Hoe is de voorlichting/onderricht en het toezicht geregeld voor deze vaak tijdelijke krachten en in hoeverre worden kinderen fysiek belast bij het uitvoeren van hun werkzaamheden. Machineveiligheid was een onderwerp en het werken met gevaarlijke stoffen zoals schoonmaakmiddelen.

Daaraan is het onderwerp opslag van CO₂ en N₂ in horecagelegenheden toegevoegd (dat zijn stoffen die nodig zijn voor het tappen van een biertje of prik, maar die bij onopgemerkte lekkage en bij inademing tot verstikking kunnen leiden. Goede afzuiging of een detectiesysteem zijn daarom noodzakelijk om dit risico te voorkomen.). Bij voorgaande horecaprojecten bleek namelijk dat op dit item veel overtredingen werden geconstateerd.

¹ In principe is er een verbod op kinderarbeid; art. 3:2 1^e lid Arbeidstijdenwet. In de Nadere Regeling Kinderarbeid staat echter omschreven welke werkzaamheden kinderen en jongeren wel mogen uitvoeren en welke condities hiervoor gelden. Dus de uitzonderingen op het verbod van kinderarbeid.

2. OPZET VAN HET PROJECT

Gedurende een reeks van jaren worden diverse bedrijfstakken bezocht in de vakantieperiode om de naleving van de Arbeidstijdenwet (ATW) en de Nadere Regeling Kinderarbeid (NRK) te inspecteren, met daarnaast ook aandacht voor de naleving van de Arbouw. De resultaten uit voorgaande jaren geven aan dat er nog steeds veel overtredingen worden gesignaleerd op het gebied van arbeid door kinderen en jeugdigen. Voor de Arbeidsinspectie een reden om elk jaar weer een aantal sectoren te bezoeken. Afwijkend van voorgaande projecten is dat naast het eigenlijke vakantiewerk ook geïnspecteerd is op bijbaantjes. De nadruk op het vakantiewerk lag in de zomervakantie, bijbaantjes kregen de aandacht na de zomervakantie.

De nadruk van dit project ligt op de naleving van de ATW en de NRK omdat daarmee de veiligheid en gezondheid van kinderen en jeugdigen het beste gewaarborgd kan worden.

De inspecties zijn als volgt uitgevoerd:

1. Zijn er werknemers jonger dan 18 jaar aanwezig?
2. Is de omgeving waarin deze werknemers zich bevinden industrieel? Dit is een omgeving waar zich mechanisch of elektrisch aangedreven machines bevinden (magazijn met heftruck, snijmachines) of waar valgevaar is, schadelijke stoffen aanwezig zijn of waar werknemers verplicht zijn om persoonlijke beschermingsmiddelen te dragen.
3. Is de arbeid industrieel? Wordt er bijv. gewerkt aan een snijmachine (vleeswaren) door een kind.
4. Is er sprake van zware werkzaamheden? Hiermee wordt niet alleen de fysieke belasting (bijv. het lossen van een vrachtauto) bedoeld maar ook de psychische. 15-jarigen mogen geen kassawerkzaamheden doen of jongeren mogen geen alcohol schenken omdat de klandizie onvoorspelbaar (agressie) is.
5. Is er sprake van overtreding van de arbeidstijden?

2.1 Werkterrein/BIK-codes

In dit project zijn bedrijven bezocht in de volgende BIK-codes:

Horeca:

Hotels	Bik-code 5510
Restaurants, cafetaria's, e.d.	Bik-code 5530
Café's e.d.	Bik-code 5540

Recreatie:

Kampeertreinen, jeugdherbergen en vakantiehuisjes /bungalowparken	Bik-code 5521 t/m 5523
Recreatiecentra/kermisattracties	Bik-code 9233
Passagiersvaart (binnenvaart)	Bik-code 6120
Kunstgalerie/musea/monumenten	Bik-code 9252
Dieren- en plantentuinen	Bik-code 9253
Kantines	Bik-code 5551
Expl. van sportaccomodaties	Bik-code 9261
Buitensport	Bik-code 9262
Watersport	Bik-code 9264

Detailhandel:

Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen ²	Bik-code 1581
Voedingsmidd. alg. ass.	Bik-code 5139
Kleding/schoeisel/modeart.	Bik-code 5142
Supermarkten/winkels alg ass voedingsmidd	Bik-code 5211

² Winkels die brood en banket verkopen vallen merendeels onder Bik-code 1581 omdat ze zelf bakken

Warenhuizen/winkels met alg ass	Bik-code 5212
Overige winkels	Bik-code 522 t/m 525

Veilingen en overig

Granen/zaden/veevoeder	Bik-code 5121
Groothandel in bloemen en planten	Bik-code 5122
Groothandel overig gespecialiseerd	Bik-code 5191
Groothandel algemeen ass overig	Bik-code 5192

2.2 Selectie en benadering bedrijven, looptijd, inspectie-onderwerpen

De inspecties hebben zich in de vakantieperiode geconcentreerd op de veilingen, horeca en de recreatiesector. In het bijzonder die plaatsen die het vooral van de toeristen moeten hebben, zoals Valkenburg, de Veluwe, badplaatsen langs de kust etc. Hierbij zijn veel horecabedrijven en winkels meegenomen die het van de recreatie moeten hebben. De inspecties die waren gericht op de bijbaantjes hebben zich geconcentreerd op de detailhandel, vooral supermarkten; in de vakantieperioden, maar vooral daarbuiten.

De bezochte bedrijven zijn niet van tevoren op de hoogte gesteld van de voorgenomen inspectie. Wel zijn de brancheorganisaties en de vakbonden van te voren op de hoogte gesteld. Ook is een persbericht uitgebracht.

Binnen het project is gekeken naar kinderen (13, 14 en 15 jarigen) en jeugdigen (16 en 17 jarigen) als doelgroepen. Kinderen en jeugdigen die zich bezig houden met werkzaamheden binnen verschillende bedrijven in diverse sectoren met als kenmerk dat het vakantiewerk en bijbaantjes betreft. Bedrijven, die aangaven geen gebruik te maken van werknemers jonger dan 18 jaar met een bijbaantje of als vakantiewerker of waarbij dit tijdens de inspectie bleek, zijn niet verder geïnspecteerd.

De startdatum van het project was 1 juli 2005. Het project is 1 maart 2006 beëindigd.

De belangrijkste inspectieonderwerpen waren: Arbeidstijdenwet (ATW) en Nadere Regeling Kinderarbeid (NRK), Fysieke belasting, Voorlichting en instructie aan en adequaat toezicht op werknemers jonger dan 18 jaar, machineveiligheid en gevaarlijke stoffen (schoonmaakmiddelen)

CO₂- en N₂-opslag is meegenomen omdat de Horecabranche een van de doelgroepen was. Uit voorgaande horecaprojecten bleek dat op dit onderwerp veel overtredingen waren geconstateerd.

3. INSPECTIERESULTATEN

3.1. Representativiteit resultaten

Gezien het aantal bezochte bedrijven geeft het project een goed beeld van de stand van zaken binnen de branches Horeca en Detailhandel. De resultaten van de bezochte sectoren binnen deze branches kunnen echter afwijken van die van de totale branche, omdat van de sectoren afzonderlijk het aantal bezochte bedrijven te gering is voor algemeen geldende uitspraken. Voor de afzonderlijke sectoren én voor de andere branches (recreatie, veilingen) geldt daarom dat de resultaten alleen geldig zijn voor de bezochte bedrijven.

3.2. Overzicht resultaten

3.2.1. Totaal aantal geconstateerde overtredingen

Feit	Aantal	Percentage
ATW en NRK		
Niet naleven bepalingen NRK	265	25%
Geen deugdelijke registratie	288	28%
Arbeid op zondag door jeugdige	80	8%
Dagelijkse rust jeugdige	66	6%
Verbod van kinderarbeid	50	5%
Arbeidstijd jeugdige	47	4%
Geen pauze voor jeugdige	17	2%
Overig	13	1%
Sub-totaal	826	79%
Arbowet		
Geen voorzieningen ongewilde gebeurtenissen te voorkomen (CO2 en N2)	63	6%
Geen nadere voorschriften jeugdigen in RI&E	28	3%
Geen schriftelijke RI&E aanwezig	25	2%
Beschikbaarheid en gebruik pbm-en	12	1%
Geen plan van aanpak	10	1%
Bijzondere aandacht voor voorlichting en onderricht aan werknemers jonger dan 18	7	1%
Gevaarlijke stoffen (ontbreken voorlichting en/of deskundig toezicht)	11	1%
Overig	64	6%
Sub-totaal	220	21%
Totaal aantal overtredingen	1046	100%
Totaal aantal bedrijven	1355	

In totaal zijn 1355 bedrijven, waar kinderen en jeugdigen werkten, geïnspecteerd. Bij het eerste bezoek werden 772 bedrijven (56%) in orde bevonden en bij 583 bedrijven (44%) werden een of meer overtredingen geconstateerd.

De meeste overtredingen (826) zijn geconstateerd m.b.t. de ATW en de NRK, waarbij de hoofdmoot werd gevormd door het niet hebben van een deugdelijke registratie van arbeids- en rusttijden en het niet naleven van de NRK (arbeid naast of in samenhang met schooltijd, niet-industriële (hulp)arbeid van lichte aard).

M.b.t. de Arbowet wordt de hoofdmoot gevormd door overtredingen die betrekking hadden op de opslag van CO₂ en N₂. Daarbij ging het vooral om het ontbreken van voldoende ventilatie en/of het ontbreken van detectieapparatuur.

Met betrekking tot andere gevaarlijke stoffen (bijv. agressieve schoonmaakmiddelen) zijn in totaal 11 overtredingen geconstateerd. Daarbij ging het om onvoldoende voorlichting/onderricht of het ontbreken daarvan bij het werken met gevaarlijke stoffen door werknemers onder de 18 jaar, of het ontbreken van goed toezicht bij jeugdige werknemers bij het werken met gevaarlijke stoffen.

Daarnaast zijn er nog 35 arbo-overtredingen geconstateerd die betrekking hadden op de RI&E waarin geen nadere voorschriften waren opgenomen met betrekking tot jeugdigen en was het geven van voorlichting en onderricht aan jeugdigen niet goed geregeld.

Met betrekking tot fysieke belasting is 1 overtreding geconstateerd, met betrekking tot het daadwerkelijk werken met machines zijn geen overtredingen geconstateerd.

3.2.2. Ingezette instrumenten

Ingezette handhavingsinstrumenten per geconstateerde overtreding	Aantal
Boeterapport	46
Stillegging	2
Eis Arbo	5
Waarschuwing Arbo	204
Waarschuwing Atw	789
Totaal	1046

Aantal geconstateerde overtredingen per bedrijf	0	1	2	3	4	5	6	7	Totaal
Aantal bezochte bedrijven	772	311	148	76	37	5	4	2	1.355

In 9 gevallen is een boete aangezegd voor het niet hebben van een risico-inventarisatie en -evaluatie. Eenmaal is dit gebeurd voor direct valgevaar, het verbod op kinderarbeid (nachtdienst) en niet voldoende dagelijkse rust. Stilleggingen betreffen gevallen waarbij 13-, 14- en 15 jarigen industriële arbeid verrichten (in nabijheid van machines, lopende band e.d.).

In de andere gevallen werd de NRK overschreden, jongeren die werden aangetroffen in een industriële omgeving of die werkzaamheden uitvoerden zonder dat de juiste (veiligheids)maatregelen werden getroffen. Daarvoor werd in 46 gevallen de werkgever een boete aangezegd, maar werd ook 44 maal een boete aan ouders aangezegd. Bijv. omdat hun kinderen nog op een tijdstip aan het werk waren terwijl dat niet meer mocht, (1x zelfs 's nachts) of als ze bijv. nabij machines aan het werk waren zonder toezicht.

3.2.3. Verschillen tussen de branches

In onderstaand overzicht is aangegeven het totale aantal bezochte bedrijven per branche t.o.v. het aantal bedrijven waar overtredingen zijn geconstateerd.

Branche	Aantal geïnspecteerde bedrijven		Aantal bedrijven met overtreding(en)		Gemiddeld aantal overtredingen	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Totaal	Gemiddeld
Horeca	327	24%	176	54%	339	1,04
Recreatie	182	13%	71	39%	143	0,79
Detailhandel	764	56%	314	41%	501	0,66
Veilingen en overig	82	6%	30	37%	61	0,74

Totaal	1355	100%	591	44%	1046	0,77
---------------	-------------	-------------	------------	------------	-------------	-------------

De Horeca laat de meeste overtredingen zien, bij 54% van de bezochte bedrijven was iets mis. De Detailhandel volgt met 41% en de Recreatie en Veilingen en overig respectievelijk met 39 en 37%.

De horecabranche springt eruit met gemiddeld 1,04 overtreding per bedrijf. Dit wordt echter voor een deel veroorzaakt door het meenemen van het inspectiepunt opslag CO₂ en N₂. Zoals in de tabel onder § 4.2.1. is te zien wordt er 63 keer gescoord op de overtreding: "Geen voorzieningen om ongewilde gebeurtenissen te voorkomen". Zou men deze overtreding buiten beschouwing laten, dan komt het gemiddelde aantal overtredingen in de Horeca op 0,84.

3.2.4. Resultaten eerdere projecten vakantiewerk

Interessant is de vraag of de reeks van jaarlijkse inspectieprojecten ook tot resultaat hebben dat er een verbetering optreedt in de naleving van de wettelijke regelgeving en dus tot een verlaging van het aantal overtredingen.

Hierbij kunnen alleen de branches die in voorgaande jaren zijn bezocht worden vergeleken met 2005.

Branche	Jaar		
	2001	2003	2005
Horeca	68%	37%	35%*
Detailhandel	55%	26%	41%
Recreatie	46%	45%	39%

*Overtredingen met betrekking tot de opslag van CO₂ en N₂ zijn hier niet meegenomen, omdat daar in 2001 en 2003 niet op geïnspecteerd is.

De genoemde percentages hebben betrekking op het aantal bedrijven waar een of meer overtredingen (ATW én Arbo samen) zijn geconstateerd ten opzichte van het totale aantal bezochte bedrijven.

De daling in 2003 bij de Horeca en Detailhandel is deels toe te schrijven aan het feit dat in 2003 niet meer expliciet naar de aanwezigheid van de RI&E is gevraagd, maar alleen indien er een overtreding was geconstateerd. Dat geldt ook voor 2005.

Bestond in 2001 nog 25% van de overtredingen uit het ontbreken van een RI&E, in 2003 was dit 10% en in 2005 bedroeg het percentage 2%.

De daling van het aantal overtredingen bij de Horeca en Detailhandel in 2003 wordt deels ook veroorzaakt door een betere naleving van de ATW en NRK. In 2005 ligt het aandeel overtredingen bij de Horeca op ongeveer gelijk niveau.

Bij de detailhandel is in 2005, na een aanvankelijke daling, weer een forse toename te zien van het aantal bedrijven met een overtreding ten opzichte van 2003. Dit laat zich verklaren omdat vooral binnen de detailhandel is gecontroleerd op bijbaantjes. Het percentage overtredingen ligt in de vakantieperiode op 33%, maar laat daarna bij contoles op bijbaantjes de stijging zien tot de vermelde 41%. Blijkbaar is de aandacht voor en de naleving van de ATW bij bijbanen geringer dan bij vakantiewerk.

De recreatiebranche laat een gestage lichte daling zien van het aantal overtredingen, met name door een betere naleving van de ATW en NRK. Dit wordt bevestigd door de ervaringen van de inspecteurs binnen de recreatiebranche.

4. CONCLUSIES en AANBEVELINGEN

Van de 1355 bezochte bedrijven is bij 44% een overtreding geconstateerd. In totaal betrof het 1046 overtredingen. Hiervan hadden 826 overtredingen (79%), betrekking op het gebied van de ATW en NRK. Meest geconstateerde overtredingen hierbij waren dat de bepalingen van de NRK niet werden nageleefd (bijv. niet toegestane werkzaamheden), er geen deugdelijke registratie van werk- en rusttijden was (bijv. helemaal geen registratie of er was geen rekening gehouden met schooltijden), er op zondag door jeugdigen werd gewerkt terwijl er de zaterdag vooraf ook was gewerkt, jeugdigen niet de benodigde dagelijkse rust kregen.

Tevens werden er nog 220 overtredingen geconstateerd op het gebied van de Arbowet. Daarbij betrof het 63 keer de opslag van CO₂ en N₂ waarbij een goede ventilatie of de detectieapparatuur ontbrak. Daarnaast ging het om o.a. het ontbreken van nadere voorschriften in de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) m.b.t. jeugdigen (28 keer) en het ontbreken van de RI&E in zijn geheel (25 keer). Deze resultaten hebben o.a. geleid tot het direct aanzeggen van een boete bij 46 bedrijven, maar ook 44 keer bij ouders/verzorgers.

Bedrijven en ouders/verzorgers zijn zich nog steeds onvoldoende bewust van de risico's die de jeugdige groep werknemers loopt, niet alleen bij vakantiewerk maar ook bij bijbaantjes. Vooral in de detailhandel lijkt dit het geval. Maar ook de horeca en de recreatiebranche laten nog steken vallen. Om dit bewustwordingsproces te stimuleren zou er elk jaar een uitgebreide campagne opgezet moeten worden waarbij wordt gewezen op de risico's aangaande werkzaamheden uitgevoerd door kinderen en jeugdigen. De doelgroepen ouders/verzorgers en jongeren (werknemers) vernieuwen zich namelijk ook ieder jaar.

Uit de resultaten kan worden geconcludeerd dat de naleving van de ATW en NRK bij het inzetten van kinderen en jeugdigen weliswaar verbeterd, maar dat de aandacht voor die naleving niet mag verslappen bij bijbaantjes buiten de vakantieperioden.

De Arbeidsinspectie zal door controles op werkzaamheden en arbeidstijden van jeugdigen en jongeren in de vakantieperiodes alsook bij de bijbaantjes een vinger aan de pols blijven houden.